

V letniku teržaške nadgimnazije sta pisala gosp. prof. Nell in prof. Šivic, uni „De urbe Troezene dissert. part. 1.“, ta „Bau der Nummuliten“; od gosp. Rob. Hammerling-a je poskušnja prevoda Dšamovega Beharistana; učnikov je bilo v vsem 24; število učencev 141, ki se je tedaj od leta 1854, ko jih je bilo le 113, in od leta 1855, ko jih je bilo 127, precej pomnožilo.

V letniku goriške nadgimnazije beremo „o prednosti novogerske izreke pred Erazmovo“, „zgodbe goriške gimnazije od začetka njenega do združbe z modroslovskim učiliščem“ in pa pesem ob godu presv. cesarja; bilo je v ti gimnazii konec leta 292 učencev, med kterimi Slovencev 136, Furlanov 69, Talijanov 33, Nemcov 22.

Letnik nadgimnazije varaždinske obsega iz galvanizma tako imenovane „Zweigströme“, razložil gosp. prof. Folprecht, in pa slovenski prevod Götheove igre „Ifigenija v Tauridi“ po prof. Matiju Valjavcu. „Ifigenija v Tavridi“, je velekrasna drama — pravi slavni naš rojak — in v vsem primerna za čitanje dijakom; zatega voljo se nahaja v nemških čitankah (berilih) za naše gimnazije; zatega voljo sem jo tudi jez poslovenil in jo priobčivam v tem programu“. Ker je jezik okoli Varaždina slovensk in le malo različen od pismenega slovenskega jezika, se ni čuditi, da je prišla slovenska stvar v varaždinski letnik, in toliko bolj nas je veselilo je najti v šolskem programu, ker nam to očitno pričuje, da tudi slovenščini se ne zaperajo duri javnega življenja, kakor nekteri mislijo ali saj druge preveriti hočejo. Da je izverstni naš pesnik izverstno tudi poslovenil „Ifigenijo“ in krepost in krasoto izvirnega spisa tudi razodel v našem domačem jeziku, nam bo poterdil vsak, ki je bral prevod; škoda le, da se je veliko in motivnih tiskarnih pogreškov vrnilo v natis, ker g. pisatelj ni sam imel korekture. O dobri priliki bomo podali kak ulomek iz „Ifigenije“ častitim bravcem v pokušnjo. — Iz šolskih naznanil pozvedamo dalje, da 12 učnikov je učilo predpisane nauke, ki so si vsi v ostalem enaki z nauki ravno naštetih drugih gimnazij, zunaj slovenskega jezika, kterega na varaždinskem nadomestuje ilirski, kterega je učil lani začasni vodja Muzler in pa profesorji S. Žepič, M. Valjavec in pa V. Križek. Učni jezik je v spodnji gimnazii ali samo ilirski ali pa v nekterih naukih ilirski in nemški; v gornji gimnazii je učni jezik nemški, le keršanski nauk in pa ilirski jezik se skoz in skoz učita v ilirskem jeziku. Učencev je bilo letos 173 (tedaj 23 več memo lani), med kterimi je bilo 136 Hervatov, 33 Slovencev, 4 pa Čehi; v 8. gimnaz. razredu je bilo v vsem skupaj le 5 učencev.

Letnik nadgimnazije v Lincu v zgornji Avstrii, ki nam je tudi došel, zapopada obširen in marljivo sestavljen popis „bčele in bčeloreje po mnogih deželah našega cesarstva“, ki ga je spisal prof. dr. Columbus.

V letniku ljubljanske spodnje realne šole s 3 razredi je gosp. vodja Mihael Peternel končal zanimivi svoj popis vojvodine krajske, ki ga je v lanskem letniku začel. Popis ni obširen in ne more obširen biti, vendar je zlasti v krajopisnem, obertnijskem, kmetijskem obziru vès pripraven, našincem in inostrancem marsikaj povedati v natanjčnije poznanje deželice naše. Dalje zraven družih šolskih naznanil obsega letošnji letnik osnovo nove nedeljske obertnijske šole za rokodelce in obertnike, njih pomagače (ksele) pa tudi za že bolj izurjene učence v Ljubljani, ki se je bila letos začela in bode vsako prihodnje leto. Da bi se pač prav pridno obiskavala! Število učencev v vseh razredih realke je zneslo 167; 31 jih je bilo v 3. razredu.

Novičar iz raznih krajev.

22. dan t. m., tedaj kmali po povratbi iz Marskega, so se presvetli cesar podali na Ogersko. Deželnemu po-

glavarju štajarskemu so poslali 2000 gold., naj jih razdeli ubogim; presv. cesarica pa so podarili 930 gold. mnogim milostnim napravam. — Na dunajskem dnarnem sejmu (borsi) je bil ta celi teden velik hrup; papirnati dnar in akcije so jele hipoma padati, cena srebernega dnarja pa je poskočila spet na 5; sedaj se je spet vse že zlo pomirilo. Pa kaj nek je zbegalo dnarničarje tako? Nenadoma je namreč dunajska banka 25. dan t. m. preklicala svojo starodavno navado in razglasila, da vprihodnje ne bo več po 4 od 100 svojih dnarjev razposojevala, ampak po 5 od 100. Za tergovce in dnarne barantače je bil ta poskok res huda strela, in marsikterega je zadela zlo; za bankino premoženje in za bankovce (banknote) pa, pravijo, je to povišano merilo dnarnega činža dobro in bode bankovcem pomagalo na poprejšnjo stopnjo, ko so bankovci bili toliko vredni kot srebro. Zraven tega pa je dnarni sejm zbegala tudi novica, da angležka in francozka vlada bote poslale vojskne ladije nad Napolitance. In poslednje novice res poterjujejo vse, da ste francozka in angležka vlada poslale 23. dan t. m. po 8 ladij proti Napolitanskemu, da bojo kralja morale to dopolniti, česar one že davnej za potrebno spoznate, da se prena redi v napolitanski vladi; — neki časnik še pravi, da je angleško brodovje tudi več sardinskih ladij seboj vzelo. Da bi se mahoma vojska začela z napolitansko vlado, tega ni misliti, — al, kakor je gotovo, da se samostojen gospodar v svoji hiši ne more udati na vrat na nos, kar ptuji od njega terjajo, in da se tedaj tudi kralj napolitanski ne bo udal sili, tako gotovo je tudi, da ste francozka in angležka vlada svojo čast zastavile s tem, da ste poslale pomorsko armado zoper Napolitance, in da bode tedaj sila močnejšega obveljala. Kako nek se bo ta štrena izmotala? Berž ko ne bo sedanji kralj napolitanski odstopil in sinu svojemu izročil vladarstvo; ta bo pa storil, kar bo mogel. Da je vladi napolitanski živa potreba poprav v duhu sedanjega časa, malokdo dvomi, — vendar je to postopanje angležke in francozke vlade zatega voljo čudno in prečudno, ker se obnašate kakor nekdanj Menšikov do Turkov v Carigradu; Rusii ste vojsko napovedovale zato, ker je terjala poprav za kristijane na Turškem; sedaj pa same menšikovljate pred kraljem napolitanskim. Res čudno je to! — Tudi v Rimu bojo nek Francozi svojo posadko pomnožili. — Cesarja Napoleona še zmiraj ni domú v Pariz, in ga, kakor pravijo, še do zime ne bo. — Te dni so spet v Parizu zasledili neko zaroto, ktere namen je vlado Napoleonovo prekucniti; okoli 50 delavcev so zaperli. — Ker angležki časniki ne nehajo zabavljati cesarju Napoleonu, je te dni poprijel vladni francozki časnik „Constitutionnel“ besedo in oostro zavernil tako početje, ker razdéra mlado prijaznost med Francozi in Angleži, ktero je „cesar Napoleon prvi hotel in sklenil, ne pa narod francozki“. Ali bo to ustavilo zabavljice angležke, se ne vé. — Poslovica ali géslo, ki si ga je izvolil car rusovski Aleksander II. ob kronanji, se glasi: „V Tebe, Bog, zaupamo, da ne bomo osramoteni“. — „Času“ se piše, da se na Rusovskem sploh pričakuje vpeljanje novega koledarja (nove pratike) in da ga tudi duhovstvo želi. — V Tapio-Sz-György-u na Ogerskem je unidan več ljudi za černo piko zbolelo, ki so mesó za metljaji (vrančno boleznijo) bolnega vola jedli; dva strojarja sta pa umerla, ki sta imela s strojenjem takih koč opraviti. — Naj povémo h koncu še eno prigodbo, ktera kaže, kako zviti so tatovi po svetu. Ni davno kar pride v neko štacuno v Parizu neki človek po 4 funte sirupa; kramar mu ga prinese pa praša za posodo, kam bi ga vlil; tat mu pomoli klobuk in reče, naj ga le vlije v štulo, ker gré na neko stavo, in mu podá veliki dnar, naj mu ga zmenja in si sirup plača; kramar potegne miznico z dnarjem vèn in zbira dnar; v tem pa mu zverne tat štulo s sirupom čez glavo, seže v miznico s celo pestjó po dnar, in steče. Gotovo ta kramar ne bo več sirupa v štulo prodajal!